

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Αι επιστολαί τη Διευθύνσει.

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Αγορά Κύκκου αριθ. 34.

Τιμή εκάστου φύλλου γρ. 2

Υπεύθυνος Ίδιοκτήτης
ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ευάρεστον ἐνεπέησεν ἐντύπωσιν ἡ πρόσφωνσις τῆς Αὐτοῦ Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τόπου ὡς πρὸς τὴν οικονομικὴν αὐτῆς ἀποψιν καὶ ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τῆς ἐξουσίας ἣν κέκτηται ἡ τοπικὴ παρὰ τῆς Κεντρικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ξενοκρατούμενη αὕτη χώρα εἶχεν ἀνάγκην εὐσυνειδήτου κυβερνήτου καὶ τοιοῦτον εὗρεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Σίρ Καρόλου Κίγλ Χάρμαν, ὡς εἶδε διετὴς μέχρι τοῦδε πολιτεία ἤς τάγαθὰ ἔργα προκρίνεται τοῖς πᾶσι καταήλα εἰς τὴν ἐλευσίαν τυρλωτούσιν.

Δὲν δικαιούμεθα νὰ προσδοκώμεν μείζονα καὶ εὐρύτεραν παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχόντος ποταμοβουλίας ἐν τῇ ἐπισήμῳ Αὐτοῦ ιδιότητι, διότι ταύτην κατατέλλουσιν οἱ δυσμενέες πολιτικοὶ συνῆλκε ὅρ' ἃς διατελεῖ ἡ νῆσος καὶ ἡ κυβερνήσις αὐτῆς. Ἐναποκρίται, λοιπόν, εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τόπου, τῇ ἀκριστοῦ καὶ σθεναρῇ βοηθείᾳ τοῦ λαοῦ, ἵνα, μετὰ νομιμοπροσένης πάντοτε, υπεβλήθῃ τὰ σπέντα τὰ ὅσα ὀρεῖ καὶ μετὰ σθένους καὶ πάλαι διατυπώσῃ τὰ δικαιώματα αἰτήματα τοῦ λαοῦ καταγγέλλοντες διατρώγας τῆς διαπραττόμενον κατ' αὐτοῦ ἀδικήματα.

Ἐὰν εὐαρεστῇ ἡ προσφώνσις, οὐδένα ὁμῶς ἐμπνέει ἐνθουσιασμόν, διότι οὗτος ἔχει βεβαίως ἡμεῖς ἐλπίδα, ὅτι αὐτὸς μᾶλλον θὰ ἐλπίσμεν ἐν σχέσει τῆς ξένης κυβερνήσεως πρὸς τὸν τόπον τοῦτον. Παραμένει πάντοτε ἀκριβὴς καὶ ἀληθὴς ἡ παραμύθισις τῆς νήσου πρὸς ἐπὶ οὐλιν, ἥς τὴν διαχειρίζεται ἀνάλαβεν ἡ βρετανικὴ κυβερνήσις, ἀρότου μάλιστα διὰ τὴν Ἀγγλίαν ἀπέβαλεν ἡ νῆσος τὴν στρατηγικὴν σημασίαν δι' ἣν κατελήθη. Διὰ ταῦτα ἀποκλειστικὴν μερίμναν τῆς Τοπικῆς Κυβερνήσεως μέχρι τοῦδε ἦτο πῶς νὰ εἰσπράττωνται πλείονα καὶ νὰ ἀπακύνωνται ἐλάσσονα πρὸς ὄφελος οὐχὶ τῶν ἐργατῶν τῆς ἐπαύλειος, τοῦ Κυπριακοῦ ὅλ' ἑαυτοῦ—ἀλλὰ τοῦ ξένου διαχειριζομένου αὐτῆς τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπερκαυρῶντος.

Ἐδοῦσε νὰ συντελεσθῇ πρὸς πενταετίας ἐπαναστάσις εἰρημικὴ ἐκτός τε καὶ ἐντὸς τοῦ Νομοθετ. Συμβουλίου, νὰ γένηται ζωηρὰ προσπάθεια καὶ συγκρούσις μάλιστ' ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀντιπροσώπων, νὰ προκληθῶσιν ἀπειλητικὰ διαγγέλματα καὶ ἐντοναὶ κατ' αὐτῶν διαμαρτυρίαι τοῦ τόπου, ἵνα ἐπὶ ἐλπίδι εὐνοίας τις τροπὴ τῆς ἡγαν ἐγωιστικῆς τῆς διαχειρίσεως τῆς νήσου.

Ἡ καθύστερ τοῦ νέου Ἀρσενίου ἐσημείωσε φανερώς καὶ ἀμέσως τὴν τροπὴν ταύτην, ἣν πρέπει νὰ ἐπωφεληθῇ ὁ τόπος μετὰ τόλμης ἡμᾶς καὶ συνέσεως, καὶ τοῦτο εὐτυχῶς ἐγένετο μέχρι τοῦδε κατὰ τὸ πλεῖστον, προσδοκώμεν δὲ ἐν τῇ ἡμετέρῃ ἀρχαίᾳ νέᾳ Νομοθετικῇ πε-

ρίδος ἐμάλωτο καὶ πῶς πρὸς σκευασμένον ποταμὸν ἔδοξεν ὅτι ἡ γῆ εὐσταθὴς καὶ γοργῶς πρὸς τὸν ἐπιδοκίμενον σκοπὸν.

Δὲν πρέπει ὁμῶς νὰ διαλάβῃ τὴν Κυβέρνησιν ὅτι αἱ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὴν νῆσον δὲν εἶναι ἀπλῶς καὶ ἀποκλειστικῶς οικονομικαὶ καὶ διοικητικαί, οὐδ' ἡ νῆσος αὕτη κατοικεῖται ὑπὸ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν ἀρρῶντων μόνον εἰς τὰς οικονομικὰς ἀνάγκας καὶ ὠφελείας αὐτῶν. Πᾶσα κοινωνία ἀνθρώπων παρὰ τὰς ὁλικὰς καὶ οικονομικὰς ἀνάγκας κέσθεται ἀλλὰς αἰτίνας τοιοῦτον εὐγενέστεραι καὶ ὑψηλότεραι ὑπολαμβάνονται ὅσα μᾶλλον οὗτοι τυγχάνουσιν πεπολιτισμένοι καὶ περρωτισμένοι.

Ὁ Κυπριακὸς λαὸς πολλαχῶς μέχρι τοῦδε κατεβήλωσε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι τὰς πνευματικὰς καὶ ἡθικὰς ἀνάγκας αἰσθάνεται πολλαχῶς ἡμιόρῳ τῶν ὁλικῶν καὶ οικονομικῶν τοιοῦτων, καὶ εἰς τὰς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν σχέσεις τοῦ προτεώμεν σημασίαν οὐχὶ ἀπλῶς οικονομικὴν καὶ διοικητικὴν. Αἱ πρὸς πενταετίας ἐν Κύπρῳ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ διεξήχθησαν ὑπὸ πρόγραμμα ἡθικόν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν κεντροποιημένην ἀρχὴν τῆς λύσεως τοῦ λαοῦ καὶ ἀπασαν τὴν νῆσον διεξήχθησαν ὑπὸ τὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν τοῦ Πανιερωτ. Μητροπολίτου Κιτίου καὶ ἡ ἐκλογικὴ ἐκείνη νίκη ἐχαιρετίσθη ὡς μόνον ὡς πολιτικὴ ἀλλὰ κυρίως ὡς ἀρχιεπισκοπικὴ, διότι καὶ αἱ προεκλογικαὶ ἀγορεύσεις καὶ τὰ προεκλογικὰ προγράμματα καὶ πᾶσα ψηφοθηρικὴ ἐνέργεια ἐγένοντο ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ καὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος. Τοσοῦτον στενῶς συνεβλήσαν τὸ πολιτικὸν μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος, ὥστε αἱ δύο ἀντίπαλοι μερίδες διετήρησαν ἑκατέρω τὴν οἰκίαν ἐπ' αὐνομήν ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως ἐκατέρω τῶν δύο ὑποψηφίων Μητροπολιτῶν κατὰ τὰς ἀρχιεπισκοπικὰς ἐκλογὰς Πάτριστη καὶ Πανιερωτ. καὶ ἐπονομασθεῖσαι καὶ ἐπονομαζόμεναι ἔτι. Ἡ πάροδος μίαν πενταετίαν νομοθετικῆς περιόδου οὐ μόνον δὲν ἐξησθένει τὴν ἀρχιεπισκοπικὴν, ὡς εἶπεν, σημασίαν τοῦ πολιτικοῦ ἀγῶνος ἐν Κύπρῳ ἀλλὰ καὶ ἐκράτυνεν αὐτήν.

Οἱ ἡγέται τῆς μειονοφθρίας μικρὸν πρὸ τῶν τελευταίων ἐκλογῶν ἐπεχείρησαν νὰ μεταβάλλωσιν τὴν ἐπαυνομίαν μετακατέσταντες αὐτὴν Πατριτικὴν ἀντὶ Κυπριακῆς, δικαίως μέχρι τινος πιστεύοντες ὅτι ἡ παλαιὰ ἐπαυνομία ἐδῆλπεν αὐτοὺς ὡς σχετίζοντες τὸν πολιτικὸν μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ἀγῶνος. Ἡ πλειονοφθρία δικαίως προσέλαβε τὴν ἐπαυνομίαν ἡθικὴν ἀκριβῶς καὶ ἀπαρρηκτικῶς ἐπιδοκίμασαν ἡθικὴν ἐν τῇ νήσῳ πολιτικὴν, ἀλλὰ ταύτης ἡγεσίαν ἐταξεν ἀνάλαβεν τὸν Πανιερωτ. Μητροπολίτην Κιτίου καὶ τὸ ὄνομα τοῦ καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ κατὰ πᾶσαν νεαν ἐκλογὴν ἀπέτελεσαν τὸ δρᾶτὸν σύμβολον καὶ σύνημα τῆς μεγάλης ἡθικῆς πλειονότητος.

Κατὰ τὰς προηγουμένους καὶ

τὰς τελευταίας βουλευτικὰς ἐκλογὰς οἱ μετὰ τοῦ Ἀγ. Κιτίου ἐκλεγόμενοι ἀντιπρόσωποι, πρὸς τοὺς ἄλλους, κυρίαν εἶχον ἐντολήν παρὰ τοῦ λαοῦ ἵνα διὰ τοῦ βουλευτικοῦ αὐτῶν ἀξιώματος συντελέσωσιν εἰς τὴν λύσιν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος, ὃ δὲ πόθος οὗτος τοῦ λαοῦ ἀντὶ τῆς ἐξοσθενώσης διὰ τὸν χρόνον ἐπετάθη μᾶλλον μᾶλλον καὶ ἐνισχύθη καὶ μετ' αὐτοῦ ὑψήθη γοργῶς ἡ πλειονοφθρία, γενομένη ἀκαταγώνιστος καὶ ἀπορροφῶσα ἤδη ταχέως τὴν ἐκλειπούσαν καὶ διαλυομένην μειονοφθρίαν.

Ἡ ἐν τῷ Νομοθετικῷ παρουσία τῶν ἡθικῶν ἀντιπροσώπων ὀρεῖται ὅρα οὐ μόνον εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ λαοῦ πρὸς τὰ πρόσωπα καὶ τὴν ἡθικὴν καὶ φιλόπατρην πολιτείαν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐντολήν ἣν ἔχουσι παρ' αὐτοῦ πρὸς λύσιν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος, οὗτινος τὴν ἐκκρεμότητα φέρει ὁ λαὸς οὗτος βεβύματα καὶ μετὰ μέγιστης ἀδημονίας, ὅφ' ἥς τὸ βάρος συνετριβήσαν οἱ ἀντιπράκτοντες καὶ δυστροπῶντες κατ' αὐτῆς.

Ἐπιθυμητὴν καὶ εὐλατεῖον βεβαίως εἶναι ἵνα τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα λυθῇ διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ ἀντὶ οὐδεμιᾶς νομοθετικῆς ἀλλαγῆς, ὅπως ὅρα τὴν ἐνδοκίμασαν ταύτην λύσιν ἐπανειλημμένως καὶ ἐπιμένως κατέστησαν ἀδύνατον εὐαρίθμῳ κληρικοῦ καὶ κομματικοῦ κερδοσκόπου, τὴν κομματικὴν καὶ προσωπικὴν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐκκρεμότητα ἀπὸ τῆς διαρκείας τῆς ἐκκρεμότητος τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος καρποῦμενοι προσωπικὰ καὶ κομματικὰ ὠφελήματα ἐκ τῆς ἐνεστώσης ἐκκλησιαστικῆς ἀναρχίας καὶ ἀποσυνθέσεως.

Ἡ κηδεμονία πλειονοφθρίας διὰ τῶν γενικῶν ἀντιπροσώπων καὶ τῶν τότε ἐκλεγέντων νομοθετῶν μετ' ἐντολῆς τοῦ λαοῦ πρὸς λύσιν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος ἐπεκαλέσαντο τὴν μεσολάβησιν τῶν ἀδελφῶν Ἑλληνικῶν ἀυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἣν προθύμως ἀπεδέξαντο αὐτὴ ἐπιδοκίμασαν ἀποφύγων τὸ ὑποβλήθην ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν παρ' αὐταῖς Ἱ. Συνόδων ὑπόμνημα καὶ συμφωνήσασαι παντελῶς πρὸς τὰς διαλαβανόμενους αἰτίας τῆς προσφυγῆς καὶ τῆς ἐκκλήσεως εἰς τὴν συνδρομὴν αὐτῶν.

Τὴν ὑπὸ λίαν περιωρισμένους ἔρους μεσολάβησιν ἐκείνην ἡ ἀντίπαλος μειονοφθρία διεκέρυξεν ὡς καταπάτησιν καὶ κατάλυσιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς αυτοκεφάλου Κυπριακῆς Ἐκκλησίας, φοβερὸν καὶ τρομερὸν καταγγέλλουσα τὸ κανονικώτατον καὶ λογικώτατον ἐκείνο διάδημα τῶν κηδεμονικῶν ἀντιπροσώπων. Κατὰ τῆς διαδηλωθείσης ἡγῆς προθέσεως τῶν ἀδελφῶν Ἑλληνικῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν αἰτηθεῖσαν μεσολάβησιν ἡ μειονοφθρία ἐξήγγισεν τὴν κυβερνητικὴν ἐπέμβασιν, καὶ ἡ Κυβέρνησις εἰσακούσασα ἀπέκρουσε τὴν μεσολάβησιν καὶ τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα ἀπετελεματώθη μέχρι τοῦδε, ἵνα ἀπὸ τοῦ τελειώματος αὐτῶν οἱ δημιουργήσαντες αὐτό.

Ἡ περαιτέρω ἐξέλιξις τοῦ ζητήματος κατέδειξε ὅτι ὁ Κυπριακὸς λαὸς ἐμμένει ἀναπότρεπτος καὶ ἀνένδοτος εἰς τὴν διὰ τοῦ Ἀγ. Κιτίου λύσιν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος καὶ ἡ ἐμμονὴ καὶ ἐπιθυμία τοῦ ἀπέδωκεν ἐντονώτεροι καὶ ἰσχυρότεροι σὺν τῷ χρόνῳ, οἱ ἡθικοὶ δὲ ἐν τῷ Νομοθετικῷ Συμβουλίῳ ἀντιπρόσωποι ἔχουσιν ἐντολήν ἵνα διὰ νόμου διευκολύνωσι καὶ ἐπιταχύνωσι τὴν πολυπόθητον λύσιν.

Ὁ κομματικὸς φαρμακισμὸς δὲ διαρρήξῃ τὰ ἱμάτιά του, οὐδεὶς ὁμῶς θὰ πιστεύσῃ ὅτι προσέξῃ εἰς αὐτὴν, διότι ἐγένετο ἤδη κατάφωρος καὶ κατάδηλος ὥστε οὐδένα νὰ πλανᾷ περὶ τῆς πραγματικῆς ἀξίας καὶ σημασίας του. Τὴν ἀνάγκην τῆς βουλευτικῆς βοηθείας ἐδημιούργησεν αὕτη ἡ δυστροπία καὶ ὑπερδουλοῦς ἀντιδράσεις τῆς μειονοφθρίας, εἰς ἣν δὲν θὰ ἐπιτραπῇ ἐπὶ πλεον νὰ ἐργάζῃ ἀναλώμασι τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ καταστροφῇ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ μοναρχιακῆς περιουσίας.

Τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου δὲν ἀποτελοῦσιν οἱ εὐαρίθμῳ κληρικοὶ καὶ κομματικοὶ κερδοσκόποι, ἀλλὰ σύμπασι ὁ Ἑλληνικὸς Ὁρθόδοξος κληρὸς καὶ ὁ λαὸς τῆς νήσου καὶ εἰς τὴν γῆν καὶ τὴν ψῆφον τοῦτο. Περιφρουρούμενος ὑπὸ τοῦ νόμου, ὃς γένηται Ἐκκλησίᾳ πρὸς λύσιν τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος, μὴ ἀριεμένους τοῦτο πλεον εἰς τὴν διάκρισιν 2—3 καλογηρῶν, ἔργων τῆς εἰσχεστώσεως κομματικῆς ἐκφάνσεως ἐν τῇ νήσῳ.

Ἀς ὑπομνήσωσιν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ τόπου τοὺς κρατοῦντας, ὅτι ἡ νῆσος αὕτη δὲν εἶναι ἀγροτικὴ ἐπαυλὶς οικονομικῆς μόνον διαχειρίσεως χρῆζουσα, ἀλλ' ἐνδοξος χώρα διαδραματίζουσα ἐπὶ αἰῶνας σπουδαίωτον μέρος ἐν τῇ πολιτισμῷ καὶ τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ κατοικοῦμένη ὑπὸ λαοῦ ἡγετοῦ πῶς περιέποντος τὴν ἡθικὴν του ἱστορίαν καὶ μετὰ πόθου φλογεροῦ ἀτενίζοντος λαμπρὴν καὶ ἐνδοξὴν μέλλον ἡθικόν.

Λαὸς μετὰ μεγάλου ἱστορικοῦ παρελθόντος οὐδέποτε ἀποβάλλει τὴν προσδοκίαν μεγάλου μέλλοντος εἰμὴ διεφθάρη καὶ ἐξεφυλίσθη, καὶ ὡς διεφθαρμένος καὶ ἐκφυλὴς δικαίως θὰ ἐχαρακτηρίζετο ὁ Κυπριακὸς λαὸς κἂν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἐφαίνετο παραιτούμενος τὰ ἡθικὰ καὶ ἱστορικὰ δικαιὰ του ἐπὶ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον αὐτοῦ.

Εὐτυχῶς ὁ λαὸς οὗτος ἐπανειλημμένως κατέδειξε πρὸς τοὺς ξένους αὐτοῦ ἀρχοντας ὅτι κέσθεται πλήρῃ καὶ σαφῇ συνειδήσιν τῆς ἡθικῆς του ἀποστολῆς καὶ πρὸς τοῦτο ἀξιοῖ ἵνα ὁ δὲ δύο μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ παράγοντες αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Παιδεία προσλάβωσιν ὅλην τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κράτος αὐτῶν.

Ἀποκρούει βεβαίως πᾶσαν ἐνεργὴν ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν καθόλου λειτουργίαν τῆς ἡθικῆς του Ἐκκλησίας καὶ Παιδείας, ἀξιοῖ ὁμῶς δικαίως ἵνα περιφρουρηθῶσιν αὐτὰ ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας κατὰ πάσης παρανομίας καὶ ἀδικίας. Τὴν

παιδείαν καθήκον ἔχει ἡ Κυβέρνησις νὰ προκρίσῃ διὰ τῶν ἀναγκῶν ἐκονομικῶν μέσων, ἅτινα παρέχει εἰς αὐτὴν ὁ λαὸς βεβαίως φορολογούμενος, τὴν δὲ Ἐκκλησίαν νὰ περιλάβῃ ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ προστασίαν νόμου ὅσον ἤθελεν ὑποδείξει καὶ δεχθῇ τὸ χριστεπώνυμον αὐτῆς πλῆρωμα.

Ἡ πολιτικὴ προστασία τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ ἐπιβούλων καὶ κακοποιῶν, εἰς ὧν τὴν διάκρισιν εἶναι σήμερον ἐκτεθειμένη ἡ Κυπριακὴ Ἐκκλησία, παρεχωρήθη καὶ παρὰ Κυβερνήσεων οὐ μόνον ξένων ἀλλὰ καὶ ἑλθιστὰ διαχειμένων πρὸς αὐτήν, οἳ ἐγένετο ἡ Τουρκικὴ τυραννία. Ἐντούτοις καὶ ὑπὸ τὴν τυραννίαν ταύτην ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπήλαυσεν ἰκανὴς προστασίας καὶ ἐν καιροῖς χαλεπωτάτοις ἡδυνήθη νὰ διατηρήσῃ ἀκέραια καὶ ἀθικτὰ τὰ ἱερὰ αὐτῆς θέσμια καὶ τὴν ὅλην ἱερὰν πολιτείαν αὐτῆς. Μὴ διαθέτουσα δύναμιν κοσμικὴν, ὡς ὁ ἀρχηγὸς καὶ ἱδρυτὴς αὐτῆς Χριστὸς ὁμολογεῖ πρὸς τὸν Πιλάτον περὶ ἐαυτοῦ, ἀλλ' ὑπάρχουσα ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ὑποκειμένη εἰς τοὺς πειρασμούς καὶ τὰς προσβολὰς πονηρῶν καὶ κακῶν, χρήζει τῆς πολιτικῆς προστασίας καὶ περιφρουρήσεως κατὰ τούτων.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἐν τούτοις ἀραιρεθεῖσα τὰς προνομίας αὐτῆς ὑπὸ τῆς βρετανικῆς κατοχῆς ἐγκατελείφθη εἰς τὴν τύχην αὐτῆς καὶ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἐκαστοτε καιρῶν καὶ τῶν ἀνέμων, καὶ εἰς τοσαύτην περιήλθεν ἀδυναμία ὥστε νὰ εἶναι ἀνίκανος νὰ πληρώσῃ τοὺς χρεῖστας ἐν αὐτῇ ἀρχιερατικοῦς θρόνους καὶ ἐκλέξῃ αὐτὸν τὸν Πρόεδρον αὐτῆς.

Τὸ αὐτὸ θὰ ἐπάσχε πάθημα καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μ. Ἐκκλησία, ἂν αἱ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὴν ἀρχουσάν πολιτικὴν ἐξουσίαν ἦσαν οἷα αἱ τῆς Κυπριακῆς πρὸς τὴν Τοπικὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλ' ἐκεῖ αἱ σχέσεις αὐτῆς καθωρρίσθησαν ἐνωρὶς διὰ φερμανίων καὶ βερατιῶν καὶ πρὸ πέντε περίπου δεκαδῶν ἐτῶν διὰ τῶν λεγομένων Ἑθνικῶν Κανονισμῶν οἵτινες ἀποτελοῦσιν οἰκνὴν σύμβασιν μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐκκλησίας, μεταδλητὴν μόνον τῇ ἀμοιβαίᾳ συμφωνίᾳ καὶ συναινέσει τῶν δύο συμβεβλημένων μερῶν.

Δύνανται ὅρα διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ὁρθόδοξων μελῶν αὐτοῦ νὰ προταθῶσι πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅροι τινὲς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θὰ ἐνομοθετοῦντο προσκαίρων μέτρα τινὰ Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς δυσχερούς καὶ διλημματικῆς καθόλου θέσεως, εἰς ἣν ἀνευλαβῶς περιήγαγον αὐτὴν ἄνθρωποι γνωστοὶ τοῖς πᾶσι καὶ οὐδεμιᾶς χρῆζοντες μνείας ἵνα νοηθῶσι παρὰ τοῦ Κυπριακοῦ κοινοῦ, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ πάθωσιν οἱ ἱεροὶ Κανόνες καὶ τὰ θέσμια αὐτῆς, καὶ τοῦτο δικαίως καὶ εὐλόγως ἀξιοῖ ὁ Ἑλληνικὸς Ὁρθόδοξος πληθυσμὸς τῆς νήσου παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ.

